

Nummer

AO-96

Bijlagen

Storingsmeldingen 2017

Verslag

Onderwerp / Overlegorgaan

Datum bespreking

Plaats bespreking

Deelnemers

96ste Amateuroverleg

1 november 2017 (Deel I) & 31 januari 2018 (Deel II)

Amersfoort

Agentschap Telecom:

Frans Hofsommer (vrz.)

Niels Bredewout (secr.)

Sietse Anema

VRZA:

Mischa van Santen (Deel I)

Martin van Gils

Ron Goossen

Gerard van Oosten (Deel II)

VERON:

Remy Denker

Bram van den Berg

Guido van den Berg

Het 96ste Amateuroverleg vond plaats op 1 november 2017 (Deel I). Omdat er te weinig tijd was om alles te bespreken, is het overleg voortgezet op 31 januari 2018 (Deel II).

Agenda

1. Opening

2. Mededelingen (verenigingen en Agentschap Telecom)

- Verhoging tarieven

De tarieven van Agentschap Telecom worden in 2018 mogelijk met 10% verhoogd. Op dit moment is AT niet kostendekkend. Dat geldt onder meer voor de registraties voor radiozendamateurs. Een voorstel tot verhoging van het tarief ligt op dit moment voor bij de Minister van Economische Zaken en Klimaat. Op het moment van de vergadering is het nog onzeker of dit voorstel wordt doorgevoerd.

Update 31 januari 2018:

Het tarief is per 1 januari 2018 inderdaad verhoogd. Het tarief voor de vergunningen is met 2,2% gestegen, zijnde de toegestane loon- en prijscompensatie. Het tarief voor registraties is met 10% verhoogd. De tarieven zijn opgenomen in de Regeling Tarieven Agentschap Telecom 2018.

De toelichting op deze Regeling zegt over de verhoging van 10% het volgende:

'De kosten voor de directe ICT (onder andere samenhangend met de waarborging van de gegevens van registratiehouders, met het oog op de Baseline Informatiebeveiliging Rijksoverheid (BIR) en de Wet bescherming persoonsgegevens) zijn het afgelopen jaar toegenomen. Deze stijging had bij de vaststelling

van het tarief bij de herinvoering ervan dan ook niet voorzien kunnen worden. Daarnaast moet er meer tijd dan initieel werd aangenomen worden besteed aan het behandelen van dossiers en het in behandeling nemen van storingsklachten.'

- Voorzitterschap CEPT-subgroep WG FM RAFG

Vanuit de IARU-vergadering in Landshut is de nadrukkelijke wens uitgesproken dat Nederland een voorzitter levert voor de CEPT WG FM RAFG. Dit is mede ingegeven door het voorstel voor harmonisering van de amateurfrequenties voor novice amateurs, dat door de Nederlandse delegatie in IARU is ingebracht. Dat vereist een nieuwe invulling van het voorzitterschap.

Dit verzoek is door AT serieus overwogen. Besloten is om op dit moment geen voorzitter te leveren. Hier is nu geen capaciteit voor beschikbaar. AT heeft met de huidige capaciteit al een uitdaging om voortgang te boeken op de benoemde prioriteiten voor radiozendamateurs. Daar komt bij dat er tijdelijk minder capaciteit is vanwege langdurige ziekte van enkele medewerkers.

- Nationaal frequentiebeleid en zendamateurs

Op het volgende AO zal iemand van de beleidsafdeling in Den Haag – DGETM (Directoraat Generaal Energie, Telecom en Mededinging) iets vertellen over het frequentiebeleid van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Zowel nationaal als internationaal zijn er veel ontwikkelingen waarvoor steeds meer spectrum wordt gevraagd. Denk aan 5G, de explosieve groei van IoT, de vraag naar spectrum voor bedrijfskritische communicatie, camerabewaking/toezicht, intelligente transportsystemen, etc. De vraag naar spectrum uit de markt is groter dan het aanbod. Door de beleidsafdeling in Den Haag wordt continu gewerkt aan het beschikbaar krijgen van meer ruimte, door bijvoorbeeld:

- gedeeld/medegebruik van spectrum verder te onderzoeken en toe te passen
- te kijken waar binnen de overheidsgebruikers frequentieruimte beschikbaar kan komen, bijvoorbeeld door geen eigen frequentieruimte meer te hebben, maar diensten commercieel in te huren;
- door nieuwe planningstools en regels te gebruiken;
- door toegewezen bandbreedtes te verkleinen
- door speciale tools te introduceren en te gebruiken, denk bijv. aan VoA (Verdeling op Afroep) of dynamische frequentietoewijzing d.m.v. Licensed Shared Access (LSA).

Uiteraard wordt er ook ingezoomd op ontwikkelingen waar de amateurgemeenschap ook een rol kan gaan spelen. Denk hierbij bijvoorbeeld ook aan verdergaande Europese harmonisatie van banden/vermogens/bandbreedtes, in kaart brengen van het gebruik van de huidige banden, verkennen van mogelijkheden voor nieuwe amateurbanden waar geëxperimenteerd moet/kan gaan worden, uitruilen van banden, enzovoorts.

- Aanvragen voor vergunningen voor hogere zendvermogens

Het aantal aanvragen is vooralsnog beperkt. Vijf radiozendamateurs hebben de beschikbare rekensoftware aangevraagd en gekregen. Er zijn twee aanvragen ingediend. Eén daarvan is compleet, is in behandeling en kan waarschijnlijk snel worden verleend.

Update 31 januari 2018:

De 1ste vergunning is inmiddels verleend. Medewerkers van Agentschap Telecom hebben ter plaatse metingen uitgevoerd. Alle geregistreerde veldsterktewaarden bleven onder de gestelde EMC-limieten. Vervolgens is de vergunning ook ter plekke overhandigd.

- Vermelding 'CW-included' op registratiebewijs N

Af en toe wordt AT door zendamateurs met een N-licentie die in België het morse examen hebben behaald gevraagd om 'CW included' op het registratiebewijs te zetten. Op dit moment doet AT dat wel bij F, omdat zendamateurs dat soms nodig hebben als ze in het buitenland willen zenden. Bij N doet AT het niet, omdat er geen landen zijn waar dit nodig zou zijn. De verenigingen merken op dat de vermelding 'CW included' wel degelijk nodig kan zijn om in bepaalde landen te mogen zenden,

ongeacht of het om een N- of F-registratie gaat. Als dit inderdaad het geval blijkt gaat AT de verzoeken van N-amateurs die het morse examen hebben behaald voortaan honoreren. De verenigingen hebben geadviseerd om dit beleid door te voeren.

- AO-deelname VRZA

De voorzitter van VRZA, Floris Wijn Nobel, maakt wegens drukke werkzaamheden geen deel meer uit van de VRZA Commissie Machtigingszaken (CMZ) en zal daarom normaal gesproken niet meer bij het AO aanwezig zijn.

3. Vaststellen agenda

4. Bespreken actiepuntenlijst

90-01 Onderzoek haalbaarheid voorstel roepletterbeleid

Hiervoor is AT in de 1ste plaats afhankelijk van de ICT-dienstverlener van het Rijk. Stand van zaken is dat de benodigde software onlangs ontwikkeld is. Deze moet nog wel worden getest. Ondertussen past AT het roepletterbeleid aan. De verwachting is dat het nieuwe beleid eind 2017 in kan gaan.

Update 31 januari 2018:

Het nieuwe beleid is op 9 januari 2018 ingegaan. Er zijn op moment van schrijven 76 PA0-roepnamen uitgegeven. In de eerste dagen werkte de koppeling tussen het callbook op de website en de database met PA0-roepnamen nog niet. Het kon voorkomen dat onze website aangaf dat een PA0-roepnaam beschikbaar is, terwijl deze wel ooit uitgegeven was. Maar als iemand deze PA0-roepnaam vervolgens aanvroeg, dan werd deze niet uitgegeven. Dit probleem is na twee dagen verholpen. In deze periode zijn daardoor ook zeven PA0-roepnamen onterecht uitgegeven, omdat die al eerder uitgegeven zijn geweest. De betreffende zendamateurs worden verzocht om een andere (PA0-)roepnaam te kiezen of kunnen hun oude roepnaam terug krijgen.

(Actiepunt 90-01 is afgerond).

90-03 Herijking N

Dit actiepunt wordt besproken bij agendapunt 5.1.

94-01 Mogelijkheid om roepletters over een langere periode te bevriezen alvorens deze opnieuw worden uitgegeven

Dit actiepunt was blijven staan omdat het mogelijk eerder gerealiseerd kon worden dan 90-01. Met het uitvoeren van 90-01 is dit actiepunt niet meer nodig. **(Actiepunt 94-01 wordt afgevoerd)**

5. Agentschap Telecom

5.1. Voortgang prioriteitenlijst

Prio 1: uitvoeren reguliere werkzaamheden

AT kan de werkzaamheden op dit moment net behappen, maar ziet nauwelijks kans om in te lopen op de overige prioriteiten. Invoering van de gedragslijn per 1 april 2017 heeft veel inzet gevraagd, o.a. bij het plannen en uitgeven van nieuwe vergunningen voor relaisstations en hogere vermogens. Daarnaast hebben we nog een aantal vragen moeten beantwoorden, is er een hoorzitting geweest over de identificatieplicht voor APRS-stations, en hebben we de gebruikelijke notoire tijdvragers die veel aandacht vragen.

Prio 2: Aanpassen roepnamenbeleid (vrijgeven PA0)

Besproken bij de actiepunten (90-01) onder agendapunt 4.

Prio 2 is afgerond.

Prio 3: Aanpassen Examenregeling (o.a. toevoegen CEPT-afspraken toetsen sociale vaardigheden)

AT maakt een inventarisatie van de benodigde wijzigingen in de Examenregeling frequentiegebruik 2008. In deze regeling staan de regels en exameneisen voor zowel de examens voor radiozendamateurs als de examens voor maritieme bedieningscertificaten. Voor zendamateurs betreft het in elk geval het bijwerken van de exameneisen. Daarin moeten in elk geval de CEPT-afspraken over het toetsen op sociale vaardigheden (Code of Conduct) worden opgenomen.

Prio 4: Herijking mogelijkheden N-amateurs

Op 1 november – voorafgaand aan het AO – hebben VERON/VRZA en AT gesproken over de vervolgstappen.

Stand van zaken 31 januari 2018

Op 31 januari – voorafgaand aan het AO – hebben VERON, VRZA en AT opnieuw gesproken over de voortgang. De VERON en VRZA zijn bezig met het opstellen van een notitie met aanbevelingen die recht doen aan de resultaten van de vorig jaar gehouden enquête, waarbij ook al zoveel mogelijk rekening zal worden gehouden met een mogelijke CEPT-harmonisatie. De conceptnotitie wordt aangeboden aan het AO. Het AT krijgt dan de gelegenheid op de aanbevelingen te reageren, waarna op een volgend AO (vermoedelijk in oktober/november van dit jaar) de definitieve versie gepresenteerd zal worden.

Prio 5: Examenvragen checken/nieuwe vragen opstellen t.b.v. het N-examen

Er is een werkgroep opgericht met leden van de SRE en AT. Alle leden van de werkgroep hebben een groot aantal vragen beoordeeld die voor het N-examen zijn bedoeld. Alle vragen zijn inmiddels 1x nagekeken. Daarna is een dag uitgetrokken voor een gezamenlijke 'afhamersessie' in Amersfoort. Daar zijn vragen besproken waarover discussie was. Tijdens deze afhamersessie zijn veel vragen besproken, maar veel meer vragen nog niet. Tijdens de sessie is een nieuwe – minder tijdrovende – vervolgwerkwijze afgesproken: alle vragen krijgen een tegenlezer. Alleen de vragen waarover na 2de lezing nog discussie is worden besproken op een 2de afhamersessie.

Als alle vragen af zijn, vindt er nog een extra slag plaats om eventuele dubbele vragen eruit te halen. Het project is afgerond als alle vragen 'schoon' zijn en er geen dubbele vragen meer zijn.

Slag om de arm: Het is dus niet zeker of de nieuwe vragen ook meteen kunnen worden gebruikt. De examenvragen moeten in een database worden gezet. Vervolgens moet de software (de examentool) vragen uit de database halen en daarmee een examen samenstellen. Er zijn echter problemen met deze examentool. Deze moet vervangen worden. Hier wordt nu aan gewerkt. De ICT-dienstverlener van het Rijk gaat vervangende examensoftware bouwen.

Update 31 januari 2018

Een groot deel van de vragen is inmiddels door de 2de lezer beoordeeld. Ondertussen is ook een begin gemaakt met het inboeken in de database van de vragen die af zijn. Het vervangen van de examentool zal zeker niet in 2018 worden uitgevoerd. Hiervoor zijn verschillende redenen, waaronder gebrek aan ICT-capaciteit en financiële middelen. Voorlopig zullen we moeten blijven werken met de bestaande tools.

5.2. 1ste evaluatie Gedragslijn vergunningen

AT is over het algemeen tevreden met het 1ste half jaar. Sinds de inwerkingtreding op 1 april 2017 zijn er 25 nieuwe vergunningen verleend en zijn er 28 vergunningen gewijzigd. De vergunningverlening en frequentieplanning verlopen zonder grote problemen. Dat wil niet zeggen dat er niets te verbeteren valt. Daarom is vooraf al besloten om na een half jaar een 1ste evaluatie te doen. AT voert deze evaluatie zelf uit, maar is natuurlijk wel zeer benieuwd naar de bevindingen van radiozendamateurs en de verenigingen. Daarom wordt afgetrapt met een bespreking in het AO. AT heeft zelf een aantal onderwerpen geagendeerd, mede naar aanleiding van signalen vanuit de radiozendamateurs. Ook VERON/VRZA hebben bij hun achterban navraag gedaan en hebben input aangeleverd ter bespreking.

5.2.1. Identificatie APRS

Met ingang van de nieuwe gedragslijn zijn de vergunningen technologieneutraal, d.w.z. het staat de radiozendamateurs vrij om zelf de techniek te kiezen. Dat kan betekenen dat het signaal met een nieuwe/onbekende techniek wordt gemoduleerd. Dat is niet erg, maar: het station moet wel altijd identificeerbaar zijn. Dat is belangrijk voor zendamateurs, want zij moeten kunnen nagaan of zij verbinding maken met een geregistreerd zendamateur. Tevens is het voor AT nodig om goed toezicht te kunnen houden.

Het is daarom belangrijk dat de identificatie van een relaisstation 'met het blote oor' herkenbaar en waarneembaar is. Daarom is in de vergunningen die na 1 april 2017 zijn verleend voorgescreven dat de identificatie in spraak of morse moet gebeuren.

Dit blijkt voor vergunninghouders niet vooraf duidelijk, omdat het niet in de Gedragslijn staat (een bijlage met voorbeeld voorschriften waar deze bepaling wel in stond is in de laatste conceptversie gesneuveld).

AT gaat een voorstel doen voor een oplossing en brengt dat in op het volgende AO. Tijdens het overleg zijn diverse werkbare oplossingen besproken, b.v. het aantal malen dat een call wordt uitgezonden te verminderen naar één keer per half uur. Hierdoor kan een dataverbinding tijdig even worden afgebouwd, om vervolgens na het minimaal driemaal waarneembaar uitzenden van de roepnaam weer te worden opgebouwd.

Update 31 januari 2018

Een zendamateur heeft bezwaar gemaakt tegen de gewijzigde identificatieverplichting in zijn vergunning. Er is een hoorzitting geweest. Daar is o.a. beargumenteerd dat het vreemd is dat de identificatieverplichting voor de vergunninghouder zo veel afwijkt van de identificatieverplichting voor registratiehouders. Er is verzocht om beide identificatieverplichtingen gelijk te trekken. De afdeling Juridische Zaken (JZ) van het agentschap doet nu een volledige heroverweging van het besluit. Op de hoorzitting is afgesproken dat eerst de uitkomst van het AO wordt afgewacht.

AT geeft op het AO aan dat de bezwaarmaker hier een punt heeft. Dit argument is ook door de verenigingen ingebracht in het inputdocument bij dit agendapunt. De AO-deelnemers van AT koppelen het besprokene terug aan de juridische afdeling, die het in ogenschouw zal nemen bij de volledige heroverweging van het individuele besluit waartegen door de betrokken radiozendamateur bezwaar is gemaakt. Als het besluit voor de individuele radiozendamateur wordt herzien, dan kan dit mogelijk gevolgen voor de gedragslijn hebben – en dus voor andere radiozendamateurs die vergunningen aanvragen.

Mogelijk wordt de nieuwe identificatieverplichting teruggedraaid of aangepast.

Het blijft voor AT belangrijk dat zendamateurs niet gebonden zijn aan een bepaalde techniek, maar naar hartenlust kunnen experimenteren. Daar hoort bij dat de identificatie van een amateurstation altijd waar te nemen is, ongeacht de (bestaande of nieuwe) techniek die wordt gebruikt. AT gaat terug naar de tekentafel en zoekt naar een betere oplossing om dit te

realiseren. Dat moet een oplossing zijn die het uitoefenen van de hobby niet onnodig bemoeilijkt. De amateurgemeenschap wordt hier – via de verenigingen - in betrokken.

5.2.2. Ingebruiknameverplichting

De ingebruiknameverplichting is met ingang van 1 april 2017 aangescherpt. Het relaisstation moet in gebruik worden genomen met:

- minimaal 70% van de vergunde maximale antennehoogte (in meters);
- minimaal 70% van het vergunde maximale zendvermogen (in watt e.r.p.);
- Als de vergunde maximale bandbreedte meer dan 12,5 kHz bedraagt: minimaal 70% van de vergunde maximale bandbreedte (in kHz).

De 70% regeling moet voorkomen dat er frequentieruimte wordt aangevraagd die vervolgens (bijna) niet wordt gebruikt, zoals onder het oude beleid nog wel mogelijk was. Dit kan ertoe leiden dat experimenten van andere amateurs niet kunnen worden toegekend en dat is uiteraard niet de bedoeling.

Deze ingebruiknameverplichting wordt nu geëvalueerd. Vragen die besproken zijn:

- Is een ingebruiknameverplichting nodig/gewenst? Waarom wel/niet?
- Wat als je wil experimenteren met verschillende antennehoogtes en vermogens?
- Waarom mag ik hem niet een paar weken uitzetten?
- Wanneer mag ik de repeater dan wel uitzetten? Alleen bij misbruik of technische storing?
- Moet een repeater voor (bijna) alle zendamateurs toegankelijk zijn? Of mag ik ook een experiment doen voor een beperkte groep?

Er volgt discussie. Het AO vindt dat het tijdelijk uitzetten van een relaisstation alleen mogelijk moet zijn met een goede reden en alleen met toestemming van AT. Een goede reden kan zijn een technisch mankement of misbruik/intruders.

Het AO vindt dat een relaisstation in principe algemeen toegankelijk moet zijn voor radiozendamateurs. AT denkt er nog over na of het nodig is om de voorschriften op dit punt aan te scherpen.

Update 31 januari 2018:

De discussie wordt vervolgd. Op de toegankelijkheid van relaisstations wordt nog teruggekomen. Het uitgangspunt is en blijft technologieneutraliteit.

Conclusie: De deelnemers zien vooralsnog geen aanleiding om dit voorschrift te wijzigen. Op dit moment doen zich hier geen problemen mee voor. AT blijft het wel monitoren.

De voorzitter merkt op dat er onvoldoende tijd is om de agenda af te ronden. De resterende agendapunten zijn te belangrijk om 'even snel' te bespreken. De aanwezigen stemmen in met het inlassen van een extra vergadering. Het 96ste AO wordt vervolgd op 31 januari 2018. Agendapunten 5.6 en 5.7 zijn nog wel besproken.

Vervolg van het 96ste Amateuroverleg op 31 januari 2018.

5.2.3. Ontvangstfrequenties

In de Gedragslijn is er bewust voor gekozen om geen ontvangstfrequenties meer in de vergunningen op te nemen. De keuze voor technologie-neutrale vergunningen betekent dat ook vergunningen met een afwijkende shift mogelijk moeten kunnen zijn. Bovendien geeft een vergunning geen garanties voor ontvangst, maar wordt een vergunning uitsluitend uitgegeven voor het mogen zenden van signalen. Het ontvangen van signalen staat iedereen vrij. En AT kan ingangen niet beschermen. Deze keuze wordt nu geëvalueerd.

Sinds de inwerkingtreding heeft zich 1x een ongewenste situatie voorgedaan, waarbij een nieuwe vergunning was verleend voor een bepaalde zendfrequentie, waarna bleek dat de ontvangstfrequentie gelijk was aan de zendfrequentie van een ander station binnen bereik. Deze situatie is opgelost door een andere zendfrequentie toe te wijzen aan de nieuwe vergunninghouder.

Naar aanleiding van dit geval heeft AT haar werkwijze aangepast. Bij de planning wordt voortaan rekening gehouden met de shift die gebruikelijk is. Deze wordt ingevoerd in de planningsdatabase. Ook maken we het weer mogelijk om de ingangsfrequentie op het aanvraagformulier te vermelden. Dit is geen verplicht veld. Als het niet wordt ingevuld gaat AT in de planningsdatabase uit van de standaard shift.

Sindsdien hebben zich – voor zover bekend – geen nieuwe problemen meer voorgedaan. De verenigingen hebben bedenkingen bij de gemaakte keuze. Deze zijn ingebracht middels een inputdocument. Discussie hierover volgt.

Conclusie: De deelnemers zien geen directe aanleiding om de Gedragslijn op dit punt nu aan te passen. Op dit moment levert het geen problemen op. We blijven het wel monitoren.

5.2.4. Input VERON/VRZA

De verenigingen hebben input aangeleverd voor de evaluatie van de Gedragslijn. De input over identificatie en ontvangstfrequenties zijn hiervoor behandeld. De overige input betreft 2 onderwerpen.

Ten eerste de kenbaarheid van de vergunningsvoorschriften. Sommige voorschriften zijn gewijzigd. Dit is niet altijd kenbaar voor de vergunninghouder, zoals de nieuwe identificatieverplichting. AT geeft aan een bijlage aan de Gedragslijn toe te zullen voegen met voorbeelden van veel gebruikte voorschriften. Dit was oorspronkelijk al de bedoeling, maar de bijlage is toen op het laatste moment gesneuveld.

Ten tweede de mogelijkheid om kleinere bandbreedtes aan te vragen, bijv. 6,25 kHz. Het raster in de Gedragslijn gaat nu uit van minimaal 12,5 kHz. AT geeft aan dat de aanvrager zich niet aan het raster hoeft te houden. De kanaalindeling is opgenomen omdat het praktisch kan zijn om te weten welke kanaalindeling gebruikelijk is. Het is dus mogelijk om 6,25 kHz aan te vragen. Dit kan ook worden gepland en vergund. De 6,25 kHz die dan 'overblijft' blijft dan beschikbaar voor een ander.

5.3. Houding/gedrag op relaisstations: Mogelijkheden voor verbetering

Dit onderwerp is geagendeerd, omdat AT wil onderzoeken of er draagvlak is voor een gezamenlijke aanpak om problemen te voorkomen. Handhavend optreden is een van de middelen, maar het is het laatste middel, als alle andere inspanningen niet helpen.

Discussie

Wat is de rol van AT? Wat is de rol van de verenigingen? En de amateurgemeenschap in zijn geheel? Hierover vindt de discussie plaats.

AT is van mening is dat de amateurgemeenschap zelf ook een belangrijke rol heeft bij het zoeken naar oplossingen. De verenigingen zijn het hier mee eens en erkennen dat zij hier ook een rol in hebben.

AT vraagt de deelnemers wat we samen zouden kunnen doen. Er volgt discussie, maar er ontstaat nog geen draagvlak voor een gezamenlijke aanpak. Genoemd worden een campagne op social media, een beroep op sociale controle onder amateurs, een dialoog met repeaterbeheerders, berichten in vakbladen. De discussie blijft echter wat hangen bij het benoemen van problemen en de veranderde maatschappij, de enkeling die het verziekt voor de rest enz. Vaak wordt harder/vaker optreden door AT, of meer communiceren daarover, toch weer als oplossing genoemd.

AT benadrukt dat er 'aan de achterkant' wel degelijk wordt opgetreden. Er zijn wel beperkingen aan wat AT kan doen.

AT opent een emailadres voor zendamateurs om Agentschap Telecom te laten weten waar, wanneer en hoe er intruders op de Nederlandse repeaters worden waargenomen. Dit adres is repeaterstoringen@agenstchaptelcom.nl. Als zendamateurs tijdens dit intruders vaker op de ingang van een repeater luisteren kan snel waardevolle informatie worden verzameld over de locatie waar intruders zich bevinden. Met deze informatie kan Agentschap Telecom dan een gericht onderzoek doen met een flinke kans van slagen. AT vraagt de verenigingen om dit ook op hun website kenbaar te maken. De verenigingen zeggen dit toe.

De voorzitter vraagt de deelnemers om nog eens na te denken over een gezamenlijke aanpak 'aan de voorkant'.

5.4. Evaluatie bovenregionale experimenten

Bij de start van bovenregionale experimenten is afgesproken dat er na verloop van tijd geëvalueerd zou worden. AT vraagt het AO of evalueren nu gewenst is en zo ja, hoe dit het beste kan worden aangevlogen.

De techniek/het experiment

De deelnemers zijn het er over eens dat het radio-technisch een mooi en succesvol experiment is. Dat experiment is ook nog niet af. Een voorbeeld: nog niet duidelijk is onder welke omstandigheden co-channeling optreedt.

Relatie met houding en gedrag

Er wordt gesproken over het verband met de problemen omtrent houding en gedrag op relaisstations. De meeste problemen doen zich voor op bovenregionale stations. Echter: die problemen worden niet opgelost als het bovenregionale experiment stopt. Het probleem verplaatst zich dan naar andere stations. Dit is daarom geen reden om het bovenregionale experiment nu te evalueren.

De deelnemers zijn het eens dat nu niet het moment is voor een grootschalige evaluatie. Die kan beter over enkele jaren plaatsvinden. De evaluatie wordt op de prioriteitenlijst geplaatst met een planning vanaf 2020. De discussie over houding en gedrag moet eerder worden gevoerd (zie 5.3).

5.5. Voorstellen/ideeën van individuele radiozendamateurs

AT heeft niet de mensen en middelen om alle wensen/ideeën van individuele zendamateurs te behandelen. Daarom overlegt AT met de belangenbehartigers van de zendamateurs – de

verenigingen - in het AO. VERON/VRZA benadrukken dat zendamateurs altijd met wensen/ideeën bij hen terecht kunnen, ook als ze geen lid zijn.

5.6. Berichten van of voor derden – gespreksrondes

De uitleg van artikel 10, lid 1, sub b, van de Regeling gebruik van frequentieruimte met meldingsplicht 2015 blijft de gemoederen bezig houden binnen de amateurgemeenschap. Is het uitzenden van berichten van andere radiozendamateurs nu wel of niet toegestaan zonder vergunning? En wat is uitzenden? Is het doorvertellen van iets dat je in een ander gesprek tussen zendamateurs hebt opgevangen ook uitzenden? Is het nou wel of niet toegestaan om zonder vergunning een radiatoronde of informatiebulletin te organiseren? AT zal een poging doen om de regel uit te leggen. Als dat onvoldoende blijkt, dan vragen we Den Haag om de regel aan te passen. **(actiepunt 96-01)**

5.7. Licensed Shared Access (LSA)

De pilot LSA is afgerond. De PMSE-sector (de enige partij die heeft meegedaan in de pilot) is tevreden met de uitkomsten en wil graag dat de huidige omgeving operationeel blijft, zodat zij op de LSA-manier frequentieruimte (6 kanalen in de 2,3-2,4 GHz-band) kunnen blijven aanvragen. De volgende stap in het LSA-traject wordt nu gezet. Er zijn een aantal business cases geschreven waar LSA breder zou kunnen worden inzet, waarbij een flink aantal frequentiebanden zijn onderzocht. DGETM heeft gekozen voor de BUCA 2,3-2,4 GHz, de band waar nu ook de pilot al heeft gelopen. Hoe de invulling van het vervolgtraject er precies gaat uitzien en wie daar allemaal bij betrokken worden is nog niet duidelijk. Er wordt nu gewerkt aan een plan van aanpak / plan van eisen en een concept capaciteitsplanning.

5.8. Verslag storingsmeldingen van de afdeling Toezicht

De afdeling Toezicht reikt een overzicht uit en licht dit toe. Het overzicht is als bijlage bij het verslag gevoegd.

6. Agendapunten verenigingen

7. Onderwerpen uit internationale gremia

In september 2017 heeft de IARU-regio 1 conferentie plaatsgevonden in Landshut. Daar is onder meer gesproken over het eventueel introduceren van een 'entry level license' en WPT (Wireless Power Transfer). VERON verwijst naar de Electron van december 2017 voor een uitgebreid verslag.

8. Ontwikkelingen in de amateurwereld

9. Rondvraag

Mag een zendamateur die zich in Gambia bevindt via Echolink uitzenden in Nederland? Ja dat mag. De zendamateur zendt in Nederland in de ether uit. Als je in Nederland frequentieruimte gebruikt, dan gelden de Nederlandse regels.

10. Volgend overleg

Het 97ste Amateuroverleg vindt plaats op 25 april 2018.

11. Sluiting

De voorzitter bedankt de deelnemers en sluit de vergadering.

Actiepuntenlijst:

Nr	Onderwerp	Actie door	Gereed voor	Gereed
90-01	Onderzoek haalbaarheid voorstel roepletterbeleid	Agentschap	Onbekend Actiepunt afgerond	9 januari 2018
90-03	Herijking N	VERON/VRZA	Onbekend (Prio 5)	
94-01	Mogelijkheid om roepletters over een langere periode te bevriezen alvorens deze opnieuw worden uitgegeven	Agentschap	Onbekend Actiepunt afgevoerd	1 november 2017
96-01	Uitleg over 'uitzenden van berichten van of voor derden'	Agentschap	25 april 2018	

Bijlage:

Storingsmeldingen

Periode: 2017 tot 25 oktober jl.

Storingsmeldingen Radiozendamateurs

2017		
Alle meldingen: 569	Waarvan RZAM: 88	15,47%
RZAM: 88	F: 55 (62.50%)	N: 33 (37.50%)
V: 63	D: 16	O: 9

V: Van, zendamateur ondervindt storing (ook van intruders)

D: Door, zendamateur veroorzaakt storing

O: Onderling, zendamateurs klagen over onderling gedrag

Opmerkingen:

- Het aantal meldingen in zijn totaal neemt langzaam af, zendamateur-meldingen laten hetzelfde zien
- Storingen voor meer dan 90% op KG-banden, zowel Van als Door
- EMC-problemen zijn grotendeels verantwoordelijk voor storingen, zonnepanelen installaties worden regelmatig gemeld als stoorbron
- EMC problemen worden steeds diffuser, er is in toenemende mate geen sprake meer van één enkele stoorbron (man-made noise)
- Antenne type (hoog-ohmig) is een factor van belang bij ondervonden storing, een High End Fed antenne wordt bijv. regelmatig genoemd als gebruikte antenne
- Iedere vorm van omvorming kan bron van storing zijn (omvormers zonnepanelen, schakelende voedingen, laders etc)
- PLC stoort nu ook op 50 Megahertz
- KPN PLC-ruiling blijvend effectief (dvs-za@kpn.com)
- Plezierige gesprekken met zendamateurs, vanuit wederzijds begrip
- Bovenregionaal repeatergebruik wordt in toenemende mate belast met 'intruders' en gedragsproblematiek.